

2^e Seminar 'Slimme Marktprikkels'

Prof. dr. Marjan Hofkes
Prof. dr. Harmen Verbruggen
8 december 2015

Netwerk Groene Groei: programma

- **3 thema's**
 - - technologische ontwikkeling
 - - slimme marktprikkels
 - - verplichten nieuwe technologieën
- Vraag naar linken van groene groei aan brede wevaartsbegrip (I&M)
- Onderzoekscommissie Tweede Kamer 'Breed Welvaartsbegrip'

Groene Groei en Brede Welvaart

- Thema is geen onderdeel van de 3 seminars die geprogrammeerd staan
- Wel actueel
- (Zeer) korte verkenning wat link is – kader schetsen
- Vraag: is er behoefte aan nadere uitwerking van dit thema

Groene Groei en Brede Welvaart

- **Brede Welvaart:**
 - - BBP schiet tekort in meten welvaart/welzijn
 - - BBP meet economische activiteit/productie via de markt
 - - Welvaart wordt bepaald door inkomen/consumptie
 - - Welvaart gaat over nut/behoefte
 - - BBP aanvullen met andere maatstaven van nut (gezondheid, onderwijs, sociale steun, milieukwaliteit, veiligheid, ..)

Groene Groei en Brede Welvaart

- Brede Welvaart is 'statisch' concept
- Wilt ook weten of welvaartsniveau behouden kan worden
- **Duurzaamheid** gaat over behoeften van huidige en toekomstige generaties: niet-dalend nut in de tijd
- Moet naar bezittingen (assets/activa) kijken: voorraden fysiek, natuurlijk, menselijk, sociaal kapitaal

Groene Groei en Brede Welvaart

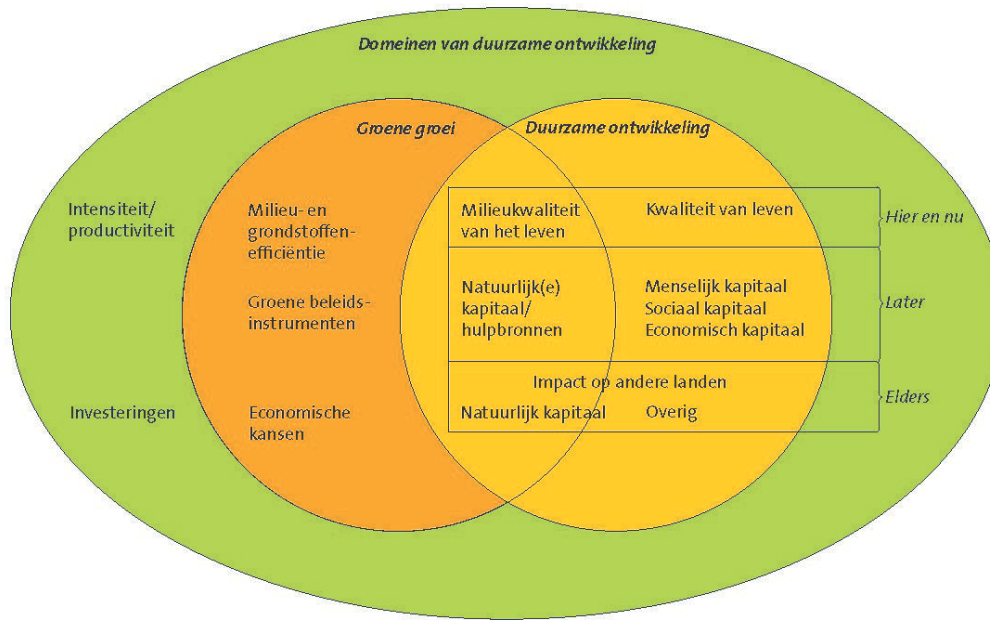
Groene Groei is groei met behoud van milieukwaliteit/milieukapitaal
Groene Groei is eigenlijk het pad naar milieuduurzaamheid.

Definitie OECD: “GG is about fostering economic growth and development while ensuring that the natural assets continue to provide the resources and environmental services on which our well-being relies. To do this it must catalyse investment and innovation which will underpin sustained growth and give rise to new economic opportunities.”

De domeinen van groene groei overlappen met de domeinen van duurzaamheid

NET
WERK
GROENE
GROEI

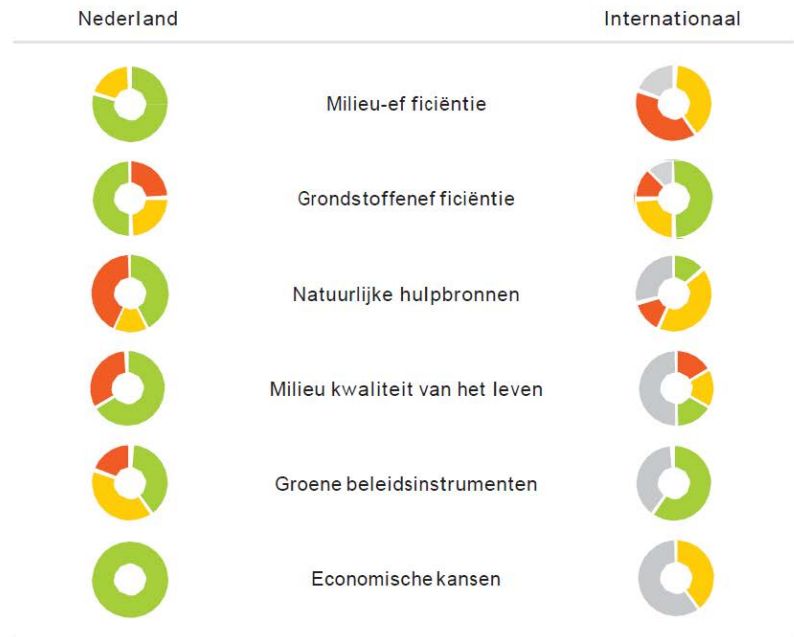
Bron: CBS

Het meten/monitoren van DO en Groene Groei

- Voor alle verschillende aspecten van GG (en DO en BW) kunnen indicatoren opgesteld worden
- Er lijkt consensus te zijn over zo'n (mini) dashboard benadering
- OECD, UNEP, WB en GGGI werken aan raamwerk van indicatoren
- Afgelopen vrijdag: publicatie van groene groei-indicatoren door CBS

Groene Groei cf CBS

Samenvattende tabel voor groene groei in Nederland

Binnenlandse gegevens over de ontwikkeling van groene groei (links).

- positieve ontwikkeling
- neutrale ontwikkeling
- negatieve ontwikkeling

Internationale gegevens over de relatieve positie van de absolute getallen (rechts).

- 1/3 beste landen
- tussen 1/3 en 2/3 van de landen
- slechtste 1/3 van de landen
- geen gegevens beschikbaar

Groene Groei of CBS

Scores van de groene groei indicatoren volgens het OESO-raamwerk

Thema/indicator	Trend sinds 2001	Positie van Nederland in vergelijking met Europa/OESO
Milieu-efficiëntie		
Broeikasgasemissies (productie)	groen	geel
Koolstofvoetafdruk	geel	rood
Emissies zware metalen naar water	groen	grijs
Nutriëntenoverschot landbouw	groen	rood
Totaal afval	groen	geel
Grondstoffenefficiëntie		
Netto binnenlands energieverbruik	geel	geel
Hernieuwbare energie	groen	rood
Grondwater onttrekking	groen	groen
Watervoetafdruk	grijs	grijs
Binnenlands metalen verbruik	groen	geel
Binnenlands mineralen verbruik	groen	geel
Binnenlands biomassa verbruik	groen	groen
Grondstoffenvoetafdruk	rood	grijs
Afvalrecycling	geel	groen
Natuurlijke hulpbronnen		
Voorraden staand hout	groen	groen
Voorraden vis	groen	grijs
Energiereserves	rood	geel
Vogels van het boerenland	rood	geel
Rode Lijst indicator	geel	geel
Biodiversiteitsvoetafdruk	groen	grijs
Omzetting land in bebouwd gebied	rood	rood

NET
WERK
GROENE
GROEI

Maatstaven voor GG, Brede Welvaart en DO

- CBS dashboard voor GG omvat alleen al tegen de 40 indicatoren
- Communicatief voor beleid/politiek niet hanteerbaar
- Hoe verder? Is dit wat we nodig hebben/wat we willen weten?
- Selectie set 'headline' indicatoren voor beleid/politiek? (OECD)
- Of hebben we andere, aanvullende of juist vervangende maatstaven/indicatoren nodig? (Onderzoekcommissie Tweede Kamer)